

משה בוגי יעלון רב אלוף (במיל) - גדר ההפרדה

ערב טוב, קודם כל ברכות לאלוף במילואים גרשון הכהן על פרסום מחקרו, באופן לא מפתיע גרשון חושב מחוץ לקופסה, ונהנתי לקרוא את המחקר וגם אנחנו מדברים על זה הרבה שנים אנחנו מסכימים על הרבה דברים אני הולך להתייחס לעניין הגדר, קודם כל מתוך ניסיוני האישי כי ליוויתי את התהליך בכמה וכמה תפקידים וגם להסתכל על מחשבות לסגור את כל יהודה ושומרון בגדר, אותה סוגיה שהעלה גרשון. ותודה לכל מי שהגיע הנה וגם למרכז בגין על ההזמנה להשתתף בדיון. סיפור הגדר מבחינתי כגדר מתחיל בהיותי מג"ד ב-890 בתרגיל ארוך במדבר יהודה בנביא מוסא גומרים לפנות בוקר, עוד חשוך אני עייף, אני מוודא שהנהג מכיר את הדרך דרך בקעת הירדן ג'יפטליק דרך שכם טול כרם במחנה בית ליד ונרדם, אני מתעורר כי ואני מביך שהנהג עצר באיזשהו מקום כי הוא לא יודע איפה אנחנו. אני מכיר ניווט צנחנים שזורקים אותך בלילה ואתה צריך להזדהות זה מה שקרה שם מסבר שהגענו למגדל באני פדג' בל אופן שזאת הייתה לא הפעם הראשונה ולא האחרונה שברכתי שמדינת ישראל מצד אחד יש לה ים מצד שני מוקפת בגדר. אבל הגדר שאנחנו מכירים גדר הגבולות קודם כל היא לא מובנת מאליה בכל מדינות העולם כשאתה מגיע לאירופה הייתי גם חניך בפרומו הפוליטי. אתה מבין שפה היא מקרה מיוחד, אין גדרות בין מדינות. בגלל מצבינו הביטחוני בכל אופן שמדברים על גדרות יש פתגם באנגלית "good fences make good neighbors" אצלנו תרגמנו את זה לא לגדרות טובות עושות שכנים טובים אלא לגדר גבוהה עושה שכנים טובים. האמנם שאתה מסתכל על סוגית הגידור ואנחנו מדינה מגודרת כדי שהגדר עושה שכנים טובים גם אם הם אויבים אבל אתה יוצר איזושהי יציבות אתה צריך שמשני צידי הגדר לא יהיה אינטרס לפרוץ אותה. זה נכון גם בלבנון שאתה מרתיע את הצד השני וגם בסוריה, זה נכון היה במצרים אחרי הסכם השלום אותה גדר שרק סמנה את הגבול גדר בקר אפילו פחות מזה, אבל ברגע שהיה אינטרס של מסתננים להגיע מבחוץ כדי לשפר את מצבם הכלכלי או פליטים, אז נאלצנו להגביה את הגדר באופן משמעותי וזה גם לא הספיק היה צריך לעסוק במרכיבים אחרים של מה מתמרץ את אותם מסתננים, פליטים, משפרי עבודה להגיע אלינו ולכן ההסתכלות על הגדר זה לא הסתכלות בפני עצמה אלא מי מנסה לפרוץ אותה ולמה הוא מנסה לפרוץ אותה ואיך אני מטפל בכל העניין הזה של התמריץ שלו או הפיתוי שלו לפרוץ אותה באופן שלא נתייחס רק על המכשול כשלעצמו. יש לנו לא מעט מקרים היום של גדר מאוד חזקה וגבוהה כולל מתחת לקרקע ותראו את העזתים, גם מנסים לעקוף אותה ברקטות מעל וגם במנהרות מלמטה ואנחנו משקיעים שם הון תועפות כדי לחזק את זה כשהמוטיבציה לפרוץ אותה היא עצומה. הסיפור של הגדר ביהודה ושומרון לא מתחילה בכלל מטעמי ביטחון. אני ראש אמ"ן 96 זה אחרי אוסלו, והסוגיה העיקרית היא בכלל של פלילי התופעה הכי משמעותית הייתה גנבות רכב, ומגיע השר לביטחון פנים אז משה שחר עם תכנית הוא דורש תקציב כדי לחסום את הדרכים שמשתמשים בהם כדי לגנוב כלי רכב משטחנו לשטחי הרשות הפלסטינית והתופעה היא כמובן נובעת מתמריץ כלכלי עוד לא פח"ע, ואיך מתגברים על זה? ולכן מקבל תקציב וחסמו דרכים ומקומות מסוים ריתחו וכו' אז קודם כל הסתבר שאם אתה לא שומר על הרייס (?) אז משהו בא וחותר אותו אתה צריך כוח אדם בשביל.. אני מגיע להיות אלוף פיקוד המרכז והתופעה היא מכה יש למעלה מ-30,000 כלי רכב נגנבים בשנה והמפכ"ל היה יהודה וילט ואנחנו מבינים בכלל שיש פה שרשרת מזון כלכלית ולרוב השחקנים יש אינטרס שזה יקרה, הגנב מרוויח כי הוא גונב זה שהוא מביא לו את הרכב או מוכר אותו או מפרק אותו לחלקים ומוכר כחלקי חילוף מרוויח גם כן, אלה שקונים את חלקי החילוף את כלי הרכב הגנובים גם מרוויחים, חברות הביטוח גם מרוויחות כי הן מעלות את הפרימה, המשטרה קיבלה תקציב להקים יחידה אתגר גם הרוויחה. גם חברות איתורן וכו' וכל אלה שמוכרים מנעולים כולם מרוויחים, אפילו המדינה מרוויחה כי רכב נגנב מביאים רכב חדש ומשלמים מיסים מס קניה וכן

הלאה מי מפסיד זה שקונה רכב משלם ביטוח גבוה ולא גונבים לו, והייתה החלטה של יהודה וילט המפכ"ל מאחר ושרשרת המזון אצלנו היא אצל, בעלי המוסכים וחנויות חלקי החילוף הולך לשם לחפש שם ומעניש אנשים שקונים חלפים גנבים קודם כל זה יותר קל מאשר לעשות איזה מבצע באיזה משחטה ביהודה ושומרון ולחפש מחט בערמה של שחט. וזה היה המהלך הכי אפקטיבי כדי לעצור את שרשרת המזון הזו לא מכשול ולא גדר. אני מדגיש את זה כי תכף אני אגיע לשאלה שיתייחס אליה גרשון מה לדעתי הביא לטרור המתנגדים ביהודה ושומרון מה שהם קוראים לו אינתיפאדת אל אקצה ולכן ההסתכלות שלנו היא הייתה מאוד דומיננטית בדיונים שזה פשטני, גם זה מענה טוב הציבור מבין שיש טרור יאללה בואו נעשה חומה נעשה מגן הינה הוא רואה שנותנים מענה בלא מעט המקרים השיקול הפוליטי הזה היה דומיננטי ולא השיקול הענייני ולכן קודם כל שמדובר על יהודה ושומרון יש רצון לפרוץ את הגדר גם היום מטעמים כלכליים לאלה שרוצים ללכת לעבוד בלי אישורים רוצים ללכת לעבוד אלה שרוצים להמשיך ללכת ולגנוב בגלל המתח שאנחנו מדינת עולם ראשון והם מתחת לזה אז המנסים להמשיך ולגנוב. וכמובן השאלה של הרצון לפרוץ את הגדר, התעצמה מאוד בשאלת הטרור וכשאנחנו חוזרים לימי אינתיפאדת אל אקצה שבעקבותיה בעצם הייתה החלטה לעשות את מה שאנחנו רואים כאן, המכשול הענקי אז הפוליטיקאים היו תחת לחץ, איזה מענה ניתן לטרור כשעם ישראל סופג את מה שהוא סופג וצריך לתת איזשהו מענה שיש לו נראות והלכו על המכשול. אני אומר את זה כי השתתפתי בדיונים האלה מימי רבין ז"ל ועד שרון שבתקופתו התקבלה ההחלטה, שרון ז"ל ואף אחד מהם לא רצה גדר הם הבינו גם שברגע שהם יבנו גדר יש לזה משמעויות מדיניות כמו שציטט גרשון הכהן את דניס: "it looks like a border it smell like a border then it is a border". ומה אתה אומר בזה? אם זה בורדר אם זה גבול? אז זה המקום שממנו והאלה ויתרת עליו? חלק מהקלפים שלנו בנושא הישראלי הפלסטיני חשובים זה טריטוריה, אז על זה ויתרת? ותחיל מיד אחרי זה השיח לפני הגדר אחרי הגדר פה כן נבנה פה לא נבנה, ברור שיש לזה משמעות שהיא לא רק ביטחונית אלא משמעות מדינית, ולכן ראשי ממשלה לדורותיהם עד אז לא רצו גדר אבל זה הגיע ללחץ פוליטי ולדעתי זה נוצל באופן מניפולטיבי על ידי כאלה שכן רצו גדר מסיבות מדיניות החל הוויכוח על התוואי היו שרצו את זה בקו 67, היו שאמרו בואו נזיז את זה פנימה לעבר הישובים הקרובים הגושים רגע זה יהיה בפנים לא בפנים. ברור שיש לזה גם השלכות מדיניות ולא רק שאלה של תוואי בטחוני ולכן גרשון בצדק קורא למחקר שלו "גדר ההפרדה גבול מדיני במסווה ביטחוני" בכל אופן בשאלה הטקטית של תפקידה של גדר, בפעם הראשונה שהביאו גדר אז דובר על פרויקט של בסדר גודל של כ-2 מיליארד שקל אני צחקתי, אמרתי רבותי זה לא יהיה פחות מעשרה מיליארד אבל כדי להעביר את זה אמרו 2 מיליארד כדי להעביר. עד היום אני לא בטוח שיש את המספר המדויק אבל זה לפחות חמישה עשר מיליארד שקל שהשקיעו בגדר ביהודה ושומרון, והיד עוד נטויה כי שקף זה לאחרונה הגדר שאתה לא שומר עליה היא נגנבת, אז הינה פרויקט נוסף מדובר על עוד השקעות כאלה ואחרות, ודאי שזה לא מספר סופי לא רק לגבי התשתית צריך גם אחזקה מערכת מתקלקלת אלה השקעות עתק, כוחות אם אין כוחות שפועלים לאורך הגדר אז הגדר נגנבת ולא נשמרת ולכן אני אף פעם לא המלצתי על גדר, איזשהו תפקיד שהייתי לא המלצתי על גדר. האמירה שהגדר היא זאת שהביאה לדיכוי טרור המתאבדים אני חולק עליה בצורה הכי משמעותית, אני אגיד לכם מה קרה אנחנו בעצם שעברנו מהגנה להתקפה בחומת מגן זה מה שמיגר את הטרור וההתקפה המתמשכת עד הרגע הזה שמדווחים בבוקר על זה שנעצרים 25 45 זו התקפה, מה זה הדבר הזה? שנכנסים לשטח A מה שלא עשינו לפני חומת מגן ומבצעים את המעצרים מבעוד מועד אז אם הגדר תסמן את זה שאנחנו מעבר לגדר לא פועלים כמו שאז שטח A שומן כשטח שלא נכנסים אליו הטרור יחזור אם גדר או בלי גדר אני בכלל פילוסופית מתוך נסיון דווקא כמי שעסק בפעולות מיוחדות אומר אין מכשול שאדם בונה ואדם לא

יודע לחדור זה בכלל פילוסופי זה בכלל. דיאלקטי מה אתה מתגבר באבטחה מה זה . מתגבר את התחכום... אין דבר כזה, ולכן אם המוטיבציה לחדור קיימת אז תהיה חדירה אם תהיה גדר, או לא זה נכון שמקטעים מסוימים זה עוזר טקטית החומה בקלקיליה, בירושלים טקטית זה עוזר אבל מזה להגיע למסקנה שעכשיו נעשה מאות קילומטרים שמקיפים מטירת צבי שם מנחל בזק עמק בית שאן ועד דרום הר חברון עין גדי, המרחק הוא רב מאוד מבחינתי חלקים רבים מיותרים. מה שהכריע את הטרור זה המעבר להתפקע. ואני אסביר הכי זול זה להכנס אליהם לשטח ולעצור את המחבלים מבעוד מועד, הכי זול גם במונחים של השקעה מבצעים גם במונחים שהיזמה אצלך, כמובן שזה תלוי עליונות המודיעינית שלך וביכולת המבצעית ברגע שלא הגעת אליו בביתו במיטתו עכשיו לך תקיף את שכם כדי לעצור אותו יוצא משכן לחברון לא משנה מה...אתה צריך להשקיע הרבה יותר כוחות היזמה היא אצלו לא אצלך אתה לכתחילה רוצה להגיע למצב שאתה מגיע אליו למקום שהוא נמצא לא הצלחת לעצור אותו ביציאה בשכם עכשיו זה הגדר הוא לא ימצא פרצה בגדר? ימצא גם אם יש סיור על הגדר הוא ידע לעבור את זה ואח"כ ההשקעה שצריך להשקיע שזה שבכל כניסה למתקן ציבורי יש מאבטח זה עולה הרבה כסף. הכי אפקטיבי לנסות להגיע אליו למיטתו, על מה זה נשען? יכולות מודיעיניות קודם כל ואח"כ יכולות מבצעיות כשאני מסתכל על הכסף שהושקע והעוד יושקע בואו נעשה את האלטרנטיבה, אם כאני כשר ביטחון או רמטכ"ל אומרים לך יש לך 15 מיליארד שקל אני הולך לבנות גדר? אני אומר שלא, בכלל כתפיסת עולם. כשדברתי על בניין כוח בכל תפקידי אמרתי אני קודם על רוצה להשקיע ביכולות שנקרא להם ולצורך הענין רב זירתיות ורב משימתיות הדוגמה הבולטת ביותר שאפשר להבין אותה זה להשקיע ביכולת מודיעינית שנותנת לנו. עליונות מודיעינית שכתוצאה מזה אנחנו מסוגלים לאתר מחבל ברכב אזרחי בעזה וחוליה שמנסה לפגוע בנו בסוריה או שהאיראנים מנסים יורים את מה שהם יורים בשנה האחרונה פעמים התגרו בנו והפסיקו כי הם הבינו שידענו משגר של כתבם יש לנו עליונות מודיעינית לא צריך להתעסק איתנו. היא טובה לעזה היא טובה ללבנון היא טובה לסוריה, היא טובה לאיראן והיא טובה למלחמה בטרור ביהודה ושומרון-רב זירתי רב משימתי יכול להיות אחרת בפיקוד ושליטה ולהעביר את המידע הזה בזמן אמיתי איזשהו כוח מבצע לא מובן מאליו פעם לא היות לנו יכולות כאלה, אני מעדיף נשקיע שם אני מעדיף להשקיע בכיבוש מדויק אם בסוף אני צריך לבצע תקיפה בעזה, בלבנון או איראן ההשקעה הזאת היא השקעה רב זירתית רב משימתית. סתם נשקיע בגדר שמתאים לאותו מקום אותה הגדר לא יכולה לשמש אותך או בלבנון או בעזה ביהודה ושומרון זו השקעה שהיא תקועה במקום לפעמים אין ברירה אבל מזה להגיע למצב שאני אבנה מכשול סביב כל איוש כי זה המענה זה הפתרון אני אומר לכם לא. מה שמיגר את הטרור זה התקפה זה הרבה יותר זול ואפקטיבי ואת שווה הערך הזה של ה-15 מיליארד שקל אני מעדיף להשקיע בבנין כח של דברים אחרים. לכן שמדובר על מה הלאה אז לי ברור לחלוטין שלא צריך להשלים את הגדר ואני גם בדיונים כשר ביטחון בעניין בגוש עציון בלי להזכיר את עניין הטבע והנוף וכו' לא צריך את זה ולכן שמסתכלים קדימה נבחן מכשול בכלל באשר הוא קודם כל צריך להימדד התועלת שלו מול האיום מתוך הנחה שהשקעה היא השקעה מאוד גדולה ולפעמים אין ברירה כי זה המענה היחידי במקומות מסוימים כמובן לא להבין מזה שמה שהציל אותנו מהטרור הפלסטינאי זה המכשול זה הגדר זה דווקא הדברים שהציבור לא רואה פוליטיקאים צריך לדעת להסביר את זה ולא לברוח אל הדברים שאליהם שהם לכאורה מותקפים ועונים בצורה פשוטה שמשקיעים מיליארדים במונומנטים שלדעתי מיותרים.תודה.